

Rippl-Rónai József (1861-1927)

Anella és Lazarine a virágok közt, 1912

Olaj, karton, 69,5x99 cm

Jelezve jobbra lent: Rónai

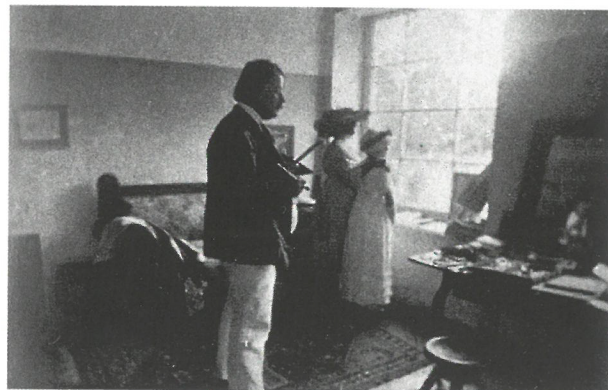
Hátoldalon autográf felirat:

Anella és Lazarine a virágok közt Rippl-Rónai 912

Kiállítva:

- Somogy vármegyei művészek karácsonyi képzőművészeti kiállítása. Kaposvár, 1912. december, katalógus: 33.
- Palotafelavató kiállítás. Művészház, Budapest, 1913. február, katalógus: 141.

Kikiáltási ár: 26 000 000 Ft / 106 122 EUR

A kaposvári műteremben Rippl-Rónai, Lazarine és Anella, 1911

*Piknik a Róma-Villa kertjében
(A műterem előtt heverésző alakok), 1914–1915, magántulajdon*

Rippl-Rónai a festményt *Munka* címen említi *Róma-villa könyvében* (Magyar Nemzeti Galéria, leltári szám: 12.902): „Művészházba küldtem 1913. jan. 26. ... 6./ Lazarine és Anella a fűben, 2.500 K.” A Művészházban valóban 2.500 koronáért kínálja a képet, míg Kaposvárott egy hónappal korábban az ottani fizetőképes kereslethez igazodva mindössze 1.600 koronáért.

A helyszín

Rippl-Rónai 1908 őszén – kaposvári házáat részletfizetésre Ödön öccsének átadva – a város fölött magasodó Rómadombon álló kis sárga kastélyba, egy valóban kényelmes otthonba költözött. A vincellér házat műteremmé alakította, megteremtve ezzel az alkotás zavartalan feltételét. Petrovics Elek, a jó barát így emlékezik: a Róma-villa - „...egy messzenyúló kert végében kándikál ki a fák lombjai közül... Körülötte holdakra terjedő kert, amelyben öreg diófák állnak őrt virág, vetemény, gyümölcs felett. Nem rátartós úri park, nem is stílusos, de tele dúslombú fákkal, barátságos zugokkal és kilitőkkel, kedvesebb a magasabb kertű kultúra sok büszkeségénél.” Rippl-Rónai és felesége, a nála öt évvel fiatalabb, a burgundiai Marly-ban született Lazarine Baudrion számára mindig igen fontos volt szűkebb és tágabb környezetük harmonikus szépsége. Lazarine nagy gonddal alakította és gondozta kaposvári kis kertjüket is. Az ő keze munkáját dicséri Rippl, amikor 1903 őszén így ír Ödönnek Fiuméba: „A kertű munkálatok most a legszebbek, legérdekesebbek, ti- mi tavasszal is akarunk látni tüzes szép virágokat, pl. tulipánt, jázmin, ibolyát, árvácskát, nefelejcsét stb. Majd meglátod, mily kedves lesz...” Bár a Róma-villa körül a tágabb „kertnek nem túlzottan agyonrendezett szépségét” megőrizték, a ház és a műterem környékét Lazarin gazdagon díszítette növényekkel. A kor divatjának megfelelően kör alakú, domborúra épített, tarkán pompázó, virágos „gruppák”, rózsafák virultak a fák között. A kis kastély krómsárga és a műterem vakítóan fehér falai keretezték e színompás együttest.

A szereplők

A fent leírt környezetben, tarka virágok között, sárga pléden hever fehér ruhában, virágos szalmakalapban Lazarine, a művész felesége. Előtte, még kislányos szabású piros ruhában, diabolóba csavart fonataival, kék szalagos kalapját kezében tartva ül Lazarine félárva unokahúga. Paris Anettet 1910-ben hozta magával Franciaországból a Rippl házaspár, hogy gyermekeként felnevelje. Közismert becenevét, az Anellát, 1911-ben Fenella Lowell kaposvári látogatása alkalmával, az ő nevére rímeltetve kapta. Az egymásra figyelő két alak, mint hatalmas színes virág simul bele környezetébe.

És természetesen jelen van – bár nem testi valóságában – a festő, akinek szemével látjuk a jelenetet. Az ő fehérfalú műterme meghatározó szereplője a kompozíciónak. A kép középpontjában azonban – elég szokatlan módon – egy hatalmas hordó fekszik. Ez a hangsúlyos tárgy Rippl-Rónai életének egyik fontos szereplőjére, az ivánfai bognárra utal. Rónai János (1832-1915) a festő édesapjának unokatestvére volt. Anellának az 1911-re vonatkozó „Emlékezései” szerint „Ekkor már a Róma villa lakói száma eggyel szaporodott, t.i. Rippl bácsi a szüret után leköltözött az Ivánfa hegyen lévő szőlőjéből hozzánk. Az öregurat mindenki szerette a házában, jó kedélyével kellemes és sokszor mulatságos órákat szerzett nekünk a hosszú estéken.” Rippl-Rónai kedves családtagjai már mind elhaltak. 1905 telén édesanyját, 1908 tavaszán édesapját, 1908 őszén Piacsek bácsit vesztette el. A régiek közül már csak az öreg „Kossuth imádó” élt – és ez fontos lehetett Rippl számára. Nem csak érzelmileg, de gyakorlatilag is sokat köszönhetett Rippl bácsinak. A „birtokossá” lett művész számára rengeteg, különféle méretű, kitűnő minőségű hordót készített. A már említett „Róma villa könyve” egy 1922. októberéből származó bejegyzése szerint annyit, hogy kölcsön is adhatott belőlük. Lássuk, kinek mennyit és milyet! „Lajoséknál (az öccséről van szó) 3 hordó – 1 hektós és 3 hektós (330 liter) és kis kád tavalyról. Halvax (szomszéd) 7 hektós (valamivel nagyobb). Rajcziéknál (szomszéd) cserében 1 hordó. Sípós Gáspárnál (szomszéd) 2 hordó, egyik kicsi, a másik 332 l = 3 hektós és 1/2 hektós, 10% borban 35 liter á 70 korona. Kordééknál (szomszéd) van egy 56 literes hordó.” Rippl festményeiről csupa ismerős név, a tágabb környezet, mely színesíti a szűk család intim világát.

A stílusról

Már az 1900-as évek közepétől „megkezdte, ha nem is feltűnő módon, a színeknek vízszintes, laza pettyekben való felrakását. A következő években ezt az eljárást nagy következetességgel tovább egyszerűsítette és végül odáig ment, hogy az előre felrajzolt, vastag kontúrok közeit kisebb-nagyobb színkockákkal töltötte ki, melyeket lazán, olykor közöket hagyva helyezett egymás mellé... A felrakásnak ezzel a módjával párhuzamosan folytatta színeinek mind nagyobb egyszerűsítését... úgy használta fel a festéket, amint a tubusból kikerült. Csak úgy harsogott képein a sok tiszta szín, különösen a vörös és a sárga.” Petrovics Elek írhatta volna a fenti sorokat akár az előttünk álló képről is, mely – nyugodt szívvel állíthatjuk – Rippl érett „kukoricás” korszakának egyik legdekoratívabb, ám ugyanakkor legbensőségesebb alkotása.

Csernitzky Mária

